

barbara nesvadbová

A woman with dark hair is lying on her back on a metal bed frame. She is wearing a bright red, short-sleeved dress and a lei made of pink flowers around her neck. Her legs are raised and bent at the knees. The background is a solid red color. There are some faint white circles and lines overlaid on the image.

m o t

život nanečisto

MOTTO

**barbara
nesvadbová**

život nanečisto

Praha 2008

© Barbara Nesvadbová, 2000, 2008

Cover photography © David Kraus, Jakub Ludvík, 2000, 2008

Veškerá práva vyhrazena

ISBN 978-80-7246-444-9

*Magdalence, rodičům, Smolíčkovi a Gabovi –
protože mají vždycky pravdu.*

ŽIVOT NANEČISTO

Pondělí

Nevím, komu tenhle dopis píšu. Možná Tobě. Ale kdo jsi Ty? Znáš Tě vůbec? Asi ne. Nesmyslně jsem si do Tebe projikovala své sny, nesplněné touhy a ideály. Co jsem čekala za zázrak od tisícího devadesátého prvního polibku svého života? A co jsi čekal Ty?

Chtěl jsi něco přebít? Staré zážitky? Starou lásku? Sám sebe? To jsi chtěl? Nepovedlo se. Přebil jsi jen mne. Ale to jsi asi nechtěl, vid'?

Dnes večer je to přesně čtyři sta devadesát osm hodin od chvíle, co jsi řekl „Promiň“. A pak jsi odešel.

Neprominu. Neprominu, tentokrát ne. Nebudu chápavá, kamarádká, vstřícná. Na takové předstírání Tě příliš miluji. Už Tě nikdy nechci vidět. Ani zítra, ani za rok. My dva opravdu nebudeme přátelé. Nikdy. Slyšíš? Nikdy!

Spát. Chci spát. Celý den a celou noc. Chci všechno zaspát. Bojím se lidí. Mám z nich panickou hrůzu. Bojím se, že se budou ptát na Tebe. A já nemám co odpovédět. Co třeba pravdu? Ne, to ne, na pravdu jsem už příliš stará. Jsem dospělá, bohužel. Pravda a slzy na veřejnosti jsou výsadou dětí a starců.

Úterý

Přišla uklízečka. Vynesla prázdné lahve od vína. Trošku pohoršeně kroutila hlavou. „Tolik lahví, Karolínko, vždyť si ničíte zdraví.“ Chudák paní netuší, že našla jen zbytky, že jsem před její návštěvou zaplnila skoro celý kontejner na sklo ve snaze ji příliš nevyděsit. Nepovedlo se.

Nejraději bych se do té popelnice zahodila sama. Do té hnusné, šedé, normální – ne do té velké barevné à la plasty stranou. Do tříděného odpadu se ještě nehodím.

Byla jsem u babičky. Měla na televizi naši společnou fotku. Ty a Já. Byla šťastná, že mám konečně normální vztah. Matka mne pod stolem koplá do nohy. Silně. Asi se bála, že se stařence zhrouťím do náruče.

Ty a Já. Já a Ty. Nesmysl. Takové vzorce se do mého života nehodí. Happy endy se v mém životě nevyskytují. Proč stále věřím na Jeníčka a na Mařenku? Měla bych si přece už dávno zvyknout! Jak dlouho trvalo ono imaginární Ty a Já? Dva měsíce... Dva měsíce života. Dva měsíce lásky. Letní prázdniny!

Proč jsi přišel? Proč jsi tady byl, se mnou? Nikdo se Tě o to neprosil! A proč jsi odešel?

Nevím, koho jiného miluješ. Nepátrám po tom. Není to důležité. Důležité je, že nemiluješ mne.

Dokonale se Ti podařilo rozlepit moji ochrannou schránku. A já teď najednou nemám sílu dávat ty střípky cynismu a pseudovyrovnanosti znovu dohromady.

Středa

Dnes se mne na Tebe zeptalo už jen pět lidí. Situace se lepší. Začínali jsme na jedenačtyřiceti.

Večer jsi volal. Nevím proč. Z lítosti, ze smutku,

nebo Ti snad chybím? Chtěl jsi se na něco zeptat? Chtěl jsi mi snad ještě něco říct? Ne, to ne. Volal jsi z výčitek svědomí a z lítosti. Kašlu Ti na Tvoji lítost. Je to ten nejodpornější cit, který můžeme pro druhého mít. Raději se ti totálně zhnusím, než abys mne litoval jako chudinku, která se shodou okolností zamilovala. Ptal ses, jak se mám. „Dobře.“ „Skvěle.“ Lhala jsem. Neřekla jsem, že je mi smutno, že je mi strašně, že se mi stýská. A že jsem pro to všechno ráda. Jsem ráda, že mne něco dokázalo překvapit, že jsem cítila lásku. Nechci o ten cit přijít. Nechci zabřednout zpátky do pózy, kterou jsem si tak úzkostlivě hlídala do chvíle, než jsi se objevil. Nechci, aby ten cit pominul. Protože až pomine, už Tě nebudu milovat.

Čtvrtek

Chtěla jsem Tě vzít na tolik míst. Ukázat Ti tolik věcí. Ani ty stupidní hory jsme nestihli. Jak jsi mohl odejít dřív, než jsi se přesvědčil, že když spadnu, tak se zase sama zvednu? Nejen na horách.

Pátek

Byla jsem na Matějské pouti. S dětmi přítelkyně. Chtěla bych vlastní dítě. Dítě s Tebou. Na řetízkáčích vypnuli elektriku. Začala jsem se hystericky smát. Nevím, proč si zrovna já vyberu na poště frontu, která je zaručeně nejdelší, na magistrále proud, který je nejpomalejší, a proč když si v létě koupím meloun, tak není nikdy růžový a sladký, i když se tak v obchodě tváří.

„Nymfomanka a teplouš – skvělá kombinace.“ Říkali moji spolužáci, když se dozvěděli o našem vztahu. A já se jen smála. Svým smíchem jsem bránila i Tebe.

Proč? Protože jsem si byla tak zatraceně jistá. Ne tvojí sexuální orientací, ale Tvojí láskou.

Dnes ráno mi ve škole někdo dal do tašky pozvánky na filmový festival „56 let homosexuality“. Asi že se mám poučit. Nevím, kdo mi ten leták do tašky dal. Nepátrám. Nezlobím se. Oni prostě jen nesnesli pohled na moji po dva měsíce věčně rozesmátou tvář.

Proč jim vysvětlovat, že jsem nikdy nechtěla Jeho Funkci, ale jen Toho Chlapa. Proč říkat, že kdyby byli všichni homosexuálové tak skvělí v posteli jako On, tak ode dneška spím jen s teploušema. Proč chodit na filmy o sondách do rozpolcených duší? Už není proč. Už opravdu ne.

Je noc. Čtu knížku, o které vím, že mne vždy rozesmutní. V Evropě je válka. Tatínek je nemocný. Jsem sama, osamělá. Ještě něco chceš vědět, sluníčko?!

Sobota

Sním. Prosním celé dny. Sním barevně.

Mé dny jsou plné představ. Malých, krátkých, krásných filmů. Díky svým snům nemám přehled o čase a o realitě. Nepamatuji si, co se stalo včera, minulý měsíc, před rokem. Ve svých snech mám selektivní paměť. Ošklivé hned vytěsňuji.

Po každé zkušenosti si namlouvám, že příště to bude lepší, protože už vím to a to a neudělám to a to. Už se nebudu vázat, zvykat si, čekat. Proč pak na svá předsevzetí zapomenu, zasním se a zase zkouším? Žiju, jako by můj život byl jen přípravkou na něco dalšího. Na něco, co teprve přijde. Takhle se v krátkých, intenzivních filmech prozkouším až ke hrobu. A až

budu umírat, budu stejně zatraceně pitomá a naivní, jako jsem dnes.

Neděle

Sešla jsem se se svým profesorem. Přinesl mi povídku o lásce. Říkal, že ji mnohokrát přepisoval a že vzniklo mnoho verzí nanečisto. Uvědomila jsem si, že já píšu vždy načisto. Já jen žiju nanečisto.

Pondělí

Chovám se jak dítě z děcáku. Někdo mi dá chvilkový pocit lásky, a já hned přilnu.

Mám krátké, černé vlasy, kruhy pod očima, bílou pleť a okousané nehty. Rozesmátá blondýna je pryč. Už jsem ji nesnesla.

Lidé mne nepoznávají. Otec se mne polekal. Proměna vyšla dokonale. Ještě se tak zbavit duše a můžu začít nový život. Život načisto.

CO POTOM?

Ještě jednou se vrátil. Zvláštní – proč se muži, kteří mne opouštějí, vždy ještě jednou vrátí? Ještě jedenkrát – naposledy. A pak definitivně odejdou.

Proč se vracejí? Copak jsem nějaký pokusný králík? Mají snad pocit, že jsem z kamene? A že všechno vydržím, že mi klidně mohou dát jakousi pofidérní naději a vzápětí mi ji sebrat?

Milovala jsem ho. Milovala jsem toho pana X.Y. Opravdu. Přisahám. Plyne z toho jediné ponaučení – budu se muset smířit s vlastní blbostí. Kdybych nebyla krátkozraká, řekla bych, že jsem blbá jak daleko vidím.

Jak jsem ho ale mohla nemilovat, když na mne byl tak hodný, když mi při horečkách měnil prostěradla, když byl ochoten jít pětkrát na film Woodyho Allena jen proto, že ho já mám ráda, a když mne políbil ve chvílích, kdy jsem to vůbec, ale vůbec nečekala.

Opravdu bych si přála mít s ním dítě. Tento fakt jsem si uvědomila, až když mne opustil. Vlastně bych s ním chtěla mít víc dětí, velkou rodinu a psa. Je absurdní, jak moc i za tak krátkou dobu předělal moje hodnoty. Sama sebe se ptám, zdali mne změnil tím,

že mne opustil. Domnívám se, že ne. Spíš tím, že se mnou byl.

Bývá mi vyčítáno, že dělám tečku tam, kde jiní používají čárku. Moji kritici si však neuvědomují, že když mi na něčem opravdu záleží, tak to většinou nejsem já, kdo nakreslí puntík. Prála bych si aspoň středník. Ale ani to ne. Prostě nic. A „Drž se“. „Drž se, Karlo, ty to zvládneš! Ale proboha čeho se mám držet? Sama sebe?

Měla bych si koupit hůl. Alespoň by bylo o co se opřít.

Můj život je jako nekonečný seriál – epizody – něco jako Beverly Hills. Vztahy na dobu určitou. Smlouvu ale podepsala jen jedna strana, takže já netuším, kdy vyprší lhůta. Špatný klient – tzn. špatný právník – tzn. špatná smlouva. Ano, jistě, chyba musí být na mé straně. Přece všichni ti muži, které jsem potkala, nemohli být kretění.

Kolega mé maminky mne nechal pozdravovat. Řekl prý: „Pozdravujte svoji odvážnou dceru, která tak pravdivě mluví o věcech, které všichni cítíme.“ Prý odvážnou! Chudák pan docent, naivka, netuší, že nejdou sama ani do sklepa a že když mne na ulici náhodou osloví cizí muž, tak ucuknu, jako kdybych se do tkla hada.

Jsou prázdniny, neděle odpoledne, sedím na hřbitově. Hřbitovy mám ráda. Na hřbitovech se nebojím. Všude jinde ano – v lese, mezi lidmi, dokonce i ve vlastním pokoji. Všude, jen ne na hřbitovech. Na základce jsem sem chodila krást nebožtíkům švestky.

Nikdy jsem nebyla na pohřbu. Dokonce ani kremaci jsem nikdy neviděla. Jen ve filmu. Likvidace ostatků

lidské bytosti v kině proběhla velmi rychle. Ani ve skutečném životě netrvá moc dlouho. Na jednoho nebožtíka mají na Olšanech dvacet pět minut. Bezesporně ekonomický a rychlý způsob. A ještě k tomu máte jistotu, že vám pratetu neokusují červi.

Dívám se na své ruce. Už jsou v pořádku, čerstvě po manikúře. Vzpomínám si, že on si kousal nehty. Občas byl takzvaně duchem nepřítomný, já si nalhávala, že přemýšlí. Ale třeba se mýlím, třeba se prostě jen nudil.

Chce se mi umřít. Nebýt. Přestat existovat. Proč? Protože on odešel? Ne, proto asi ne. Ale protože jsem s konečnou platností pohřbila naději. Ani v nejhorším snu mne nenapadlo, že se někdy ocitnu v takovém stadiu – ve stadiu ničeho, prázdnoty... Počítala jsem se smutkem, s radostí, láskou, snad i se zoufalstvím. Ale ne s rezignací. Uvědomuji si, že jsem nenaplánovala, co potom. Co potom, když všechno, co jsem mohla cítit, jsem už cítila. Když všechno, co jsem chtěla zažít, jsem už zažila. Když už mne nic nepřekvapí. Když znám nazpaměť scénáře vztahů, pseudozamilovaností i „one-night standů“. Co potom?

UPROSTŘED NIČEHO

Proč ho nedokážu smazat, vygumovat, zapomenout? Proč na něj stále myslím? Copak to nikdy neskončí?

„Nenamlouvej si, že tě ten člověk má rád. Nemá. Jinak by tě nenechal se v tom takhle plácát. On prostě není na ženský. Tak se nediv, že ho nedokážeš pochopit. A jdi domýt druhou várku, už docházejí.“ Těmito slovy mne maminka zahнала do koupelny k plné vaně okurek – letní šílenství, zavařování u nás probíhá každoročně.

Drhla jsem okurky a byla naštvaná. Napřed na ni, pak na něho a nakonec na sebe – ať žije sebemrskáčství, v tom jsem přeborník. Stále doufám. Dokonce jsem schopna doufat, že jednou doufat přestanu... Takže se toho vlastně nikdy nezbavím. Žít sama se sebou je hrůza. Neznám se, nedokážu se odhadnout a většinou co mohu, to zkazím. Ostatním připadám zábavná. Sama sobě připomínám karikaturu. Taky bych se na sebe radši jen koukala, než sama se sebou žila. Ale copak to opravdu nikdy nepřestane? Bude to takhle pokračovat? Stále stejná písnička, ty samé příběhy, jen jména se obmění?

V průměru mají české ženy do třicátého roku tři

a půl milence. Takže se zřejmě nějak vymykám, zvyšuji statistiku. Mám obavy, že stejně tak jako naivitu už nepocítím a nezažiju v žádném dalším vztahu, nebudu ani schopna ji zahrát v posteli. Že ten další, bude-li nějaký další... Ale samozřejmě že bude, vždycky byl. Takže, že ten další pozná, že je kupříkladu třicátý prvý. Možná jsem měla chodit na katechismus. Alespoň bych měla nějaké základní představy o morálce. Řídit se instinktem zřejmě není ta nejideálnější cesta.

Nejlepší by bylo, kdyby k nám hned v porodnici někoho přiřadili. Když už je na tomto světě institucionalizován život ve dvojici, tak proč nás nespárují už jako miminka? Ušetřili bychom si spoustu nervů.

Je zvláštní, že mužům vždy vyhovovala moje jakási nedosažitelnost, hraná póza, dojem, že jsem takzvaně nad věcí. Tato nedosažitelnost jim zaručovala absenci citových závazků. Hrála jsem si na rovnoprávnou a oni se mnou také tak zacházeli. Bohužel neumím vzbuzovat pocit, že by se o mne měl někdo starat. Na otázku, jestli mi někdy byl někdo nevěrný, s cynismem sobě vlastním odvětim, že ne. Že jsem to vždycky já, s kým jsou muži nevěrní. Zapomenu vynechat bohužel. Zapomenu upozornit, že bych si opravdu ze srdce ráda přála pravý opak. Že bych si přála dlouholetý vztah, a že bych dokonce tolerovala, kdyby se partner občas v noci zapomněl u nějaké té blondáté Karly.

Já vlastně chápu muže, kteří chodí do bordelů. Je to srovnatelná situace, jako když si já koupím kaviár nebo lacinej párek na Václaváku. Prostě jednou za čas máme chuť na něco jiného.

Nevím, proč jsem tak neochvějně přesvědčena o tom, že právě on byl ideální. Vždyť já vlastně ani ne-

vím, jaký muž by byl ideální. Můj vkus je natolik přelétavý, že bych nedokázala ani sestavit inzerát.

Já už prostě jen nechtěla znovu zkoušet. Chtěla jsem jistotu. Už jsem si nechtěla hrát. Ve svém okouzlení jsem se však zapomněla zeptat, co si o mém rozhodnutí myslí druhá strana. Dočistila jsem poslední okurku. Dívala jsem se kolem sebe – padesát kilogramů malých zelených potvor, které stejně nebude nikdo jíst, a zničené ruce. Ale maminka bude mít radost.

Po cestě do svého bytu jsem vybrala dopisní schránku. Přišla mi nabídka ze zásilkového obchodu na koupi náhrobní lampy. Už opravdu nevím, co si o tom všem myslet...

Proč bych se vlastně měla citu k němu zbavovat? Programově si rozkázat? Myslím na něj, když jsem smutná, když se bavím, i když s někým jiným spím, tak proč se toho citu zbavovat? Vždyť je to to nejceněnější, co mám.

Maminka říkala, že bych se měla vrátit do doby před ním. Jinak se prý zničím. Já ale nemám proč se vracet. Moje tehdejší existence byla naprosto absurdní. Vzpomínám si třeba, že občas jsem se s někým vyspala jen z lítosti. Když ten daný muž dostatečně dlouhou dobu předváděl zklamání hraničící se zoufalstvím z ženského pokolení, skončila jsem s ním v posteli. Jen abych mu dokázala, že všechny ženy nejsou tak zavrženíhodné, jak se on domnívá. Opravdu, mami, nevím, proč bych se k podobné charitě měla vracet. Nedomnívám se, že jsem tenkrát byla šťastnější, spokojenější či vyrovnanější, než jsem dnes.

